

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI KÖZLÖNY

SZERKESZTŐSÉG: Debrecen,
Révész-tér 2. szám. (Kistemplom.)

KIADÓHIVATAL: Debrecen,
Kálvin-tér 17. szám. (Püspöki hivatal.)

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én. Előfizetési ár 1 évre 8 pengő.
Postatakarékpénztári csekkszám: 43,916.

FŐSZERKESZTŐ: DR. RÉVÉSZ IMRE. FELELŐS SZERKESZTŐ: URAY SÁNDOR.

Nagykőrösi diákemlékeim*

I. Beregrákostól—Munkácsig.

Az 1882-ik év augusztusának végén, ha jól emlékszem: 30-án, a koraregeli órákban egy kis utazótársaság kocsija gördült ki a beregrákosi református pap udvaráról s gyors galoppban sietett a faluallati pompás országúton — a munkácsi vasútállomásra. A Bátyúba menő nyolcórás vonatot akarták elérni mindenáron, mert ha egyszer lekésnek róla, aznap már nem találnak jó csatlakozást a Nyírségen keresztül Debrecennek... A kocsii eleje-hátulja meg van rakva pántos ládákkal, bent meg a gondokba merült apa, a lelkipásztor ül három fiával egyetemben. Egy ötven év körüli szőke férfi, akinek azonban nemcsak az öltözete, (állig begombolt, hosszú, fekete „Kazinczyja“), hanem a tekintete (átható, tiszta kék szemében valami nagy szívjóság és erkölcsi szigor,) azonnal elárulják lelkészi hivatását. Fiai közül János és Imre már nagyobbacska diákok, míg a legkisebb, Károly, egy elevenarcú, barna gyermek, most indul vágyai netovábbjába: a középiskola első osztályába.

Sokáig némán gubbasztanak ott atyjuk mellett, hiszen a búcsú fájdalma még mindig ott ül szívükön, gondolataik meg a szülei ház körül, hol a legszeretőbb és legszeretettebb anya ontja könnyeit és áldásait értük s honnan egy boldog nagy vakáció százféle színes emléke integet szakadatlanul utánuk... De nem kevésbé aggasztja a kis utasok lelkét egy más körülmény, hogy nemsokára az atyjuktól is meg kell válniok s egyedül tenni meg egy hosszú utat hetedhét vármegyén keresztül — Nagykőrösig. És ha egyszer, másfél napi kínos vergődés után odaértek, ott is kell maradniok végecélig, egész a következő év júliusáig. Mindez gyermeki szemmel mérve bizony nagy idő, de akkor, a rossz vasúti összeköttetés, a magas tari-

fák, meg — last not least — némi pedagógiai tekintetek miatt, hogy a „tanuló üljön az iskola helyén“, a dolog kevés kivétellel ilyenformán ment ország-szerte. Egy bizonyos, hogy a középiskolás tanuló akkor korántsem járt-kelt, utazott annyit, mint manapság, a legkülömbözőbb gyors-, sebes- és filléres vonatok, autók és autócárok idején, amikor pár nap alatt össze-vissza járhatják hazájuk földjét, sőt újabban már a külföldet is, a szépséges Itáliától kezdve — föl a testvér finn nemzet ezertó-országáig.

Tehát a nagykőrösi gimnáziumba igyekezett a három kis diák; az ország egyik szögletéből — a közepébe, amikor pedig a szomszédban is találhattak volna alkalmas intézetet, például Munkácsen, ahol szintén volt már akkor egy négyosztályú állami gimnázium, elég jó tanári karral és meglehetősen felszereléssel. Innen akár hetenként haza járhattak volna, ha csak a közelség játssza a főszerepet a szülők előtt az iskolaválasztásban. Vagy ha a munkácsi bármiféle ok miatt nem felelt meg, (kétségkívül volt némi nemzetiségi színezete), ott voltak Sárospatak és Debrecen híres Kollégiumai! Ezek az őt fároszok, a tisztán- és túli tanulóifjúság kedvelt Mekkái, ahol a hagyományok varázsán kívül egy sereg más jótétemény (olcsó és ingyenes lakás, ellátás, alapítvány és stipendium stb.) várta a beléje önző diákságot. Főként a szegényebb sorsúakat, akiknek jórésze, tudjuk, ilyenkor se igen vitt magával egyebet a szülei áldáson kívül — útravalónak... És mégis, ha volt bennük valamirevaló tehetség és mélyebb erkölcsi alap, az Alma Mater készséggel karolta fel ügyüket s töretlenül mindent megtett továbbfejlődésük érdekében. Hány földhöz ragadt szegény kezdte így „inasi sorban“ a maga pályafutását s lett belőle már a felső osztályokban mentora, sőt barátja az „úrfinak“. Később szenior vagy esküdttdiák, hogy végre hosszabb külföldi tanulmányok után — elképzelhető legnagyobb diszúll — a Kollégium tanári karába emelkedjék. Lehet, hogy amíg odáig eljutott, sokat kellett túrnie és izzadnia gyermekül; talán kemény megpróbáltatásokat állania ki, mint ifjúnak... Mind-egy! Még ebből is a test és a lélek fokozott épsé-

* Egy nagyobb visszaemlékezés bevezető része. Hálásak vagyunk az illusztris szerzőnek, hogy e színes és meleg írást szíves volt átengedni Lapunk számára, amelyet ezáltal nemcsak nagyon meggazdagított irodalmilag, hanem abba a helyzetbe is juttatott, hogy méltó emléket emelhet hasábjain az elmúlt emberöltők egyik legtiszteltebb pásztori alakjának és lelkészi házának. Minél több ilyen képet kérünk és várunk a multból. Szerk.

gét s az etikai felfogás kérlelhetetlen szigorát vitte ki magával az életbe és hagyta örökül maga után még az unokáinak is. . .

Mindezt boldogemlékezetű Atyám is tudta jól, hiszen ő és apái szintén a sárospataki főiskolának voltak növendékei, de ha most, a saját gyermekeinek nevelése körül mégis másképpen gondolkozott, ennek is megvolt a maga természetes, jó oka. Mint emelkedett gondolkodású ember, aki amellett papi palástjának a tisztaságára is igen sokat adott, nem egyszer lehangoltan emlegette előttünk azokat a diákkori benyomásait, amelyek társai egy részének durva modorát, nyers és szilaj mulatozásait juttatták eszébe. Hogy némelyek viselkedése milyen vakmerő csinyekben robbant ki koronként, diszkreditálva azt a puritán szellemet is, melynek jellemformáló erejéről épp az imént szóltam elismeréssel. Ettől és ehhez hasonló példaktól szeretett volna bennünket megóvni jó Atyám, és mert ez egy 1000—1200 főnyi diáktáborban csaknem lehetetlen, ezért vágyott egy olyan kisebb-körü tanintézetre, ahol az efféle kilengések még sem igen fordulnak elő és ahol a felügyelet már a helyi viszonyoknál fogva is éberebb szokott lenni mind a szállásadók, mind a tanári kar részéről. Így esett aztán a választása Kőrösre, bár kétségek kívül más-más okok is befolyással voltak elhatározására. Tetszett neki pl. a kőrösi gimnázium régi, elismert jó neve, vidékének szintiszta magyarsága, kálvini levegője együtt, a hozzájuk fűződő Arany-kultusszal, aminek maga is annyira híve volt, hogy ideális hevületében szentül hitte, hogy a költő ottani emléke egy-magában is képes befolyást gyakorolni az ifjúság lelkületére. És végül közbejárt még egy magán-természetű dolog, ami szintén Kőrös felé billentette a mérleget szívében.

Atyám t. i. lelkipásztori gondjai mellett is mindig különös szeretettel foglalkozott az iskolával. Tanítóinak a munkáját figyelemmel kísérte, meg-meglátogatta s nemcsak a kebelbeliekét, hanem a ruthén (orosz) iskolabeliekét is s szívesen segített rajtuk könyvvel, tanáccsal, valahányszor hozzáfordultak segítségért. S mennyire el tudott gyönyörködni egy-egy nyílteszű parasztfiúcska értelmes feleletén, templomi énekeik üde szopránjában, amely úgy esengett-zengett odafönt a karzaton, mint a májushajnali fülemüle-csattogás. Ezek magyarázzák már, hogy a derekabbak sorsát később is szemmel tartotta, s közülük félszázados papsága alatt többeket juttatott magasabb iskolába. Eggy ilyen kiváló ifjú volt *Vass Sámuel*, a sárospataki Kollégium egykori jeles diákja, később nagykőrösi tanár, aki hálából a kapott jókért, több ízben felajánlotta szolgálatait a mi számunkra. Szóval, nagyjában ilyen előzmények után jutott Kőrösre már én előttem két testvér-bátyám, utánam két öcsém; az 1882—83. tanévben pedig jómagam, hogy középiskolai tanulmányaimat aztán elejétől-végig ott végezzem el.

A viszonyoknak és embereknek ilyes mérlegelése főként a nagyvakáció vége felé, készülődésünk idején, csaknem napirenden volt a szülői házban s boldogulásunk feltételeit: az önművelésről és kötelességtudásról, a hitről és hazafiságról, az emelkedettebb életfelfogásról stb. egyre elevenebben vésték bele gyermeki lelkünkbe. Sohse felejttem el például azt a jelenetet, amikor egy ilyen meghitt beszélgetés alkalmával Atyánk váratlanul fölállt az asztal mellől

s pár perc múlva egy avult kinézésű könyvvel tért vissza a kezében, majd fölnyitva, elébünk tette, hogy ebéd után olvassuk el sorba, valamennyien. . . A Baksay híres „Tipiómen és Tifagómen” című elbeszélésére hívta fel a figyelmünket, arra a megkapó kis mesére, amelynek hőse két eszem-iszom, elvadult papfiú, akiket azonban az apjuk megható példálózása lassan-lassan észreterítenek s mintegy önnön lángjukban tisztítva meg: a pataki Kollégium szemefényeivé avatnak.¹ Tehát a kezünkbe adta, hogy olvassuk el figyelemmel és gondolkozzunk rajta s ha van bennünk magasabb önbecsület, részeltessük őt is hasonló atyai örömeiben. . . Sokat tudnék még ilyen, vagy ehhez hasonló esetet felhozni, de talán ennyi is elég annak az igazolására, hogy mint lettek ezek a tanítások százféle szálon futva le szívünkbe, érzelmi világunk alapelemeivé. Hogy elkísérjenek messze idegenbe, fülünkbe zsongjanak szakadatlanul, nemmúló hálával töltve el azok iránt, akiknek oly végtelen sokat köszönhattunk ezen a földi világon. Valóban, ha igénytelen életutamon végigtekintek s pályám értelmét ifjúságom tükrében keresem, ma is úgy érzem, hogy a valómat ért összes erkölcsi hatások közt ezek az augusztusi beszélgetések voltak rám legelhatározóbb befolyással. Mutatták az utat ködben és viharban, sugallták vágyaimat és törekvéseimet, szálltak szívemre megnyugvasként a sikerek és megpróbáltatások idején. Pedig azóta egy nagy emberöltő merült el az örökkévalóság tengerébe. . . Szülők, tanítók, pályatársak, akiktől annyi jót vettem egykoron, csaknem valamennyien a túlsó parton már. . . Úgyhogy maholnap én is elmondhatom a költővel, hogy :

*Azokkal időzöm, akik másszor voltak :
Mit az élet megvon, megadják — a holtak.*

Mindezeket azonban korántsem üres lírai hangulatként s nem is csupán magamra vonatkoztatva mondom, sőt meg vagyok győződve, hogy a nevelésnek ez a komoly, patriarchális formája volt a divatos akkor országszerte, minden jóra való papi családban. Azokban a fehérre meszelt, tisztos hajlékokban, ahol a munka és az ima himnusza együtt hangzott, a hit és honszerem lángja egy oltáron áldozott napról napra. Pedig sokszor, óh, mennyit küzdött, izzadt, talán nélkülözött egy-egy ilyen szerény lelkipásztori familia! Anyagi gondokkal, nagy gyermekáldással, amíg fiait kitaníttathatta s a magyar tudomány és közélet szolgálatára útnak eresztette. Oly dolgok, amiket manapság jó volna többször emlegetni; egyáltalán a magyar protestáns papi házak kultúrtörténeti jelentőségét korszakról-korszakra alaposabban megvilágítani.²

¹ Lásd: Protestáns Képes Naptár, 1863. évf. Újabbán Baksay „Összegyűjtött irodalmi dolgozataiban.” Kisfaludy Társaság kiadása. III. k. Budapest, 1917.

² Jeleseink közül legyen elég ez alkalommal csupán a Péczelyek, Szászok, Szabó Károlyok, Salamon Ferencek, Imre Sándorok és Révészok, vagy hogy egy kőrösi példát is idézzek, az Adámok családjára utalnom. Adám Gerzson, a kőrösi gimnázium nagyérdemű igazgatója szintén egy ilyen sokgyermekes papi familia sarja. Testvérei közül: György és András kúriai bírák, Kálmán esperes, László Nagykőrös polgármestere, Júlia, Gonda Lászlóné, leánygimnáziumi igazgató. Valamennyien annak a magas erkölcsi levegőnek nevelői, amiről fentebb szólottam.

Pap Károly.

(Folytatjuk.)

A küsszekeresi eset

A küsszekeresi református egyházközség két tanerős iskolájának de facto megszűnése olyan érdekes és tanulságos eset, amelyről érdemes tudomást venni és belőle okulást meríteni.

Nevezett egyház anyagiakban annyira leszegényedett, hogy súlyos és rendezetlen adósságai miatt az összes egyházi és javadalmi földjeit és épületeit elárverezték. Előbb templomát, később egyetlen tantermet, mely életveszélyes volt, hatóságilag bezárták, úgyhogy emiatt közel kétesztendeig nem volt az iskolában rendszeres tanítás.

A pár évvel ezelőtt odakerült fiatal, derék új lelképásztor csaknem emberfeletti erővel igyekezett az elárverezett ingatlanokat visszaváltani, a paplakás kivételével teljesen romban lévő egyházi épületeket rendbehozni. Sajnos, a csaknem egészben könyöradományokból összegyűjtött összegből a templom tetőzetén kívül az egyház nagymérvű eladósodása és a hívek rendkívüli szegénysége miatt már nem tudta az iskola épületét és a tanítói lakást használható állapotba helyezni. Segítségért kiáltó szava mindenütt süket fülekre talált.

A tanításnak hosszas szünetelése végül arra készítette az illetékes hatóságokat, hogy megindítsák az állami iskola felállítására irányuló hivatalos eljárást. A lelkész, habár úgy látta, hogy a tanítás folytonosságának helyreállítására más megoldás nincs, felettes hatóságának utasítására kötelességszerűen mindent elkövetett, hogy iskolája felekezeti jellegét megmentsse. Sajnos, minden erőfeszítése eredménytelen maradt.

Püspökünk hivatalba lépése után, amikor már ezt az egész ügyet meglehetősen szerencsétlen állapotban találta, haladéktalanul megtette a lépéseket a küsszekeresi református iskola felekezeti jellegének a megtartása érdekében. Ígéretet kapott a kultuszkomáromtól, hogy az állami iskola felépítésére előirányzott összeget a felekezeti iskola felépítésére engedélyezik. A belügyminisztériumtól pedig sikerült olyan állandó jellegű segítséget kilátásba helyeztetni, amely a község háztartásába illesztve az iskola összes személyi és dologi kiadásait biztosította volna.

Mindezekre vonatkozó tárgyalások természetesen hosszabb időt vettek igénybe. Láthatatlan kezek pedig ez alatt bizonyos nem egyházi érdekek szempontjából párhuzamosan erőteljesen erőszakolták az állami iskola felállítását. Ennek hamarosan meglelt az eredménye, mert az állami iskola felépült, amivel az egész kérdés olyan stádiumba került, hogy különféle világi, főképpen közigazgatási tényezők ellenállásával szemben minden további ezirányú erőfeszítés hiábavalónak bizonyult.

Az állami iskola felállításával az egyházkerületi Elnökség úgy látta, hogy a most már változhatatlan helyzetet tudomásul kell venni. Nem úgy azonban az egyházkerületi tanács, amely bizottságot küldött ki a történetek visszacsinálásának megkísérlésére. Ez a törekvés, noha a legjobb indulatból s a legkomolyabb felelősségérzethől fakadt, teljes fiaszkóval végződött. Az egyházkerületi közgyűlés határozatából a püspök úr az iskola visszaengedésére nézve előterjesztést tett ugyan a minisztériumhoz, de rideg visszatartásban részesült.

Kétségtelenül megállapítható, hogy amikor nem is a református iskola átvételéről, hanem egy új állami iskola felállításáról volt szó, eleve eredménytelenségre volt kárthatva az iskola megtartásának érdekében történt elkészt, bár jóakarató kísérletezés. Nem volt semmi haszon abból, hogy az illusztris kerületi küldöttség törekvése egyes helyi tényezők merev ellenállásán megbukott, a püspök úr pedig, aki köteles volt engedelmességni az egyházkerületi tanács és közgyűlés határozatának, époly gyümölcsötlenül kellett, hogy elszenvedjen egy rideg visszatartást. Mindebből meg az a hátrány is származott az egyházra, hogy mivel a hivatkozott állami iskolát a felekezeti iskola átvételének a mellőzésével állították fel, előzetesen nem köttetett ki és intézményesen nem biztosított a lelkész részére az állami iskolai gondnokságban az őt megillető hely, továbbá nem rendeztetett a kántori teendők ellátásának a kérdése. Az előbbi tekintetében jogos aggályaink lehetnek, utóbbiban a nehézségek már is jelentkeznek.

Mi sem természetesebb, mint az, hogy a vég-sőkig ragaszkodjunk kell felekezeti iskoláinkhoz, s azok megtartása érdekében minden reálsan lehető idejében el kell követnünk. Azonban, amikor ez már semmiképpen sem lehetséges, akkor egyházunk érdekében a veszett fejszének legalább a nyelét kell menteni s egy bizonyos ponton túl, amikor már minden józan lehetősége a kívánt eredmény elérésének kimerül, nem kell tovább feszíteni a húrt. Az előzetes tárgyalásokon pedig mindazokat az előnyöket, amelyek bennünket jogosan megilletnek, intézményesen biztosítani elsőrendű kötelességünk.

Dr. Nánássy Andor.

I R O D A L O M

A nagykorösi református tanítóképzőintézet története. Első rész: **Az intézet megalapításától a világháborúig (1939–1914).** A tanítóképző fennállásának századik évfordulójára írta: *Osváth Ferenc* nyug. tanár, c. igazgató. 256 l. Függelék LXIII. 1. Az intézet kiadása. Kecskemét, 1939. A magyar református tanügy történetében jelentős fejezetet képez az az éles harc, amely a múlt század közepén Kecskemét és Nagykorös között folyt le az elsőbbségért: a főiskolaért. Ezen harcban született meg a nagykorösi tanítóképzőintézet, amely immár 100 éves multra tekinthet vissza. Az előttünk fekvő munka szerzője ebből a 100 évből 75 évet ölel fel s világít meg minden oldalról a hozzáférhető kútfők alapján nagy készütséggel s lelkiismeretes körültekintéssel. A nagykorösi tanítóképzőintézet hathatós bizonyítéka a magyar református egyház kultúrmissziójának, amelyet hihetetlen erőfeszítéssel, a nemzet által soha meg nem hálálható áldozatkészséggel töltött be a múltban, igyekszik betölteni a jelenben is, bár korunk egyre növekvő kulturális igényeivel nem tud ma már lépést tartani a református áldozatkészéggel.

A 75 év történetének a tagolása e munkában nem országos politikai vagy tanügyi mozzanatok,

hanem az intézet különleges és sajátos eseményei és körülményei szerint történik. A Bevezetés után az I. korszak (1839—1855) története következik, amelyet méltán nevezhetünk a kísérletek korszakának, mivel az intézet ezen években részint gazdasági, részint oskolatanító formáló intézet, vagyis Oeconomicus—pedagogicum institutum volt. A II. korszakban (1855—1914) a szerző nem az intézet külső történelmének leírására szorítkozik, hanem XVI fejezetben előadja mindazon tényezőkre vonatkozó adatokat, amelyekből egy intézet élete össze tevődik: Fenntartó testületek, tanári testület, növendékek, fenntartás, elhelyezés, felszerelés, tápintézet és ösztöndíjak, nevelés, fegyelmi állapot, tanulmányi ügyek stb. A Függelék, amelyet az intézet egykori növendéke Tóth Sándor ny. tanító állított össze, tartalmazza 100 évről az intézet tanárainak névsorát, előadott tantárgyaikat, kimutatást a tan-könyvekről, a tanárok irodalmi munkásságáról, a képesített tanítókról, beleértve a teológiát végzeteket is, képesített kántorokról, az intézet hős halottairól stb. Az intézet tulajdonképpen megszervezője Szigeti Wurga János volt s annak három kiváló igazgatója: Nagy László, H. Kiss Áron, H. Kiss Kálmán, valamint következő tanárai: Ballagi Károly, Oláh Károly, Magyar Antal a tiszántúli egyházkerületből származtak. Szotyori Nagy József, a debreceni híres kántor Szotyori Nagy Károly öccse a debreceni Kollégiumban végezte tanulmányait, amelyhez a nagykörösi képzőintézetet mindig meleg viszony fűzte. A nagykörösi tanítóképzőintézetben szerzett tanítói oklevelet 1896-ban Maklár Károly elhunyt püspökünk. Kár, hogy Lapunk szűk tere nem enged meg részletes foglalkozást Osváth Ferenc értékes munkájával, amelynek minden protestáns tanintézet könyvtárában helyet kellene foglalni. A könyv ára nincsen feltüntetve. Az intézet történetének második részét (1914—1939) Dr. Juhász Béla tanár írja meg. Érdeklődéssel várjuk a nagykörösi tanítóképzőintézet történetét az elmúlt 25 évről, amely idő alatt böles vezetés mellett oly szép fejlődésnek indult s annyi kiváló tanítót szolgáltatott a magyar református egyháznak.

Dr. Veress István.

Protestáns iskolák és tanítók Magyarországon a XVI. században. Bölesészdoktori értekezés, írta Gál Lajos tiszaföldvári lelkipásztor. Lapunk legutóbbi számában emlékeztünk meg Gál Lajos doktorra avatásáról, most itt van előttünk a nagy gonddal, komoly tanulmány árán készült doktori dolgozat. — A könyv a következő fejezetekben tárgyalja a felöltött anyagot: A reformáció hatása a nevelésre. Külföldi iskolatípusok. Hazai iskolai állapotok. Zsinati végzések iskoláinkkal kapcsolatban. Iskolaalapítók, pártfogók. Iskolai élet. Rektorok, tanítók javadalmazása. Befejezés. Függelék: Iskolák és rektoraik.

Méliusz Juhász Péterről irt kedves és közvetlenhangú füzetet a „Népbarát“ sorozatában Dr. Hegyaljai Kiss Géza, debreceni Árpád-téri lelkipásztor. Debrecen első nagynevű püspökét illik jól ismerni kicsinyeknek és nagyoknak. A jól sikerült traktátust ajánljuk olvasóinknak.

Anyák Napjára könyvet ad ki az Országos Református Szeretetszövetség a „Népbarát“ füzeteként, amely kb. 15 íven, ismert szerzőktől közöl az édesanyákra vonatkozó költeményeket H. Fekete Péter összeállításában. A mű április 20-ra megjelenik, tehát a májusi anyáknapjára

lyen már használható. Megrendelhető a Népbarát kiadóhivatalában (Budapest, XIV., Stefánia-út 29). Ára 1 pengő, közvetlen rendelőknek 80 fillér. Csekkszám 38,144. Kiss Ferenc kiadó.

„Az Árvák Napja“ címen második kiadásban jelent meg H. Fekete Péter hajdúböszörményi igazgató-tanár füzet, melyet az Országos Szeretetszövetség adott ki. Beszédék, felolvasások, költemények vannak benne, gazdag változatban, az Árvanap rendezéséhez.

A komoly értéket jelentő füzetre szívesen felhívjuk olvasóink figyelmét.

K Ü L Ö N F É L É K

Egyházkerületünk lelkészeinek konferenciája.

Az egyházkerületünkhöz tartozó lelkipásztorok és lelkészek Dr. Révész Imre püspök elnöklelte mellett Istentől gazdagon megáldott konferenciát tartottak folyó évi április 9—10-én Debrecenben a diakonissza-házban. A harminc-negyven főnyi debreceni és mintegy 120 tagú vidéki lelkésztársaság számára az elnöklő püspök tartott megnyitó áhitatot: „A mai világhelyzet problémái“ címen Csel. 16: 9—40. alapján. A megnyitás után Dr. Vasady Béla egy. tanár: „Faj, nép, nemzet“ címen értekezett, correferens vitéz Dr. Marton József törökszentmiklósi lelkipásztor, első hozzászóló Kiss József hajdúböszörményi lelkipásztor volt. Az első nap délutánján Dr. Szentpéteri Kun Béla egy. tanár „Az állam a keresztyénség tanítása szerint“ címen tartott előadást. Itt correferens Dr. Hajdú Gyula berettyóújfalui, első hozzászóló Tóth Dezső tiszakürti lelkipásztor volt. Dr. Ferenczy Károly egyházkerületi missziói lelkész „Evangéliumi szocializmus“ c. előadásánál correferens Dr. Péter Zoltán debreceni gimn. tanár, első hozzászóló Dr. Kincses Endre mátészalkai lelkipásztor volt.

A konferencia második napján is az elnöklő püspök indította meg a munkát Ján. 20: 21. alapján tartott áhitattal, majd „A jövő útjai“ címen Dr. Maklár Sándor egy. tanár tartott előadást Dr. Bodonhelyi József debreceni klinikai lelkész correferens és Dr. Farkas Ignác debreceni vallásánár első hozzászólói szolgálatát mellett.

Minden előadást bőséges és igen magas színvonalon álló megbeszélés követett, különösen ki kell emelnünk Dr. Turóczy Zoltán evang. püspök és Pass László evang. tb. esperes igen áldott hozzászólását.

A konferencia Dr. Révész Imre püspök zárószavaival és Gaál István törökszentmiklósi lelkipásztor imádságával ért véget s a résztvevők lélekben, hitben meggazdagodva Isten iránti hálával hagyták el a szeretet szolgálatának hajlékát, a diakonissza-otthont.

Mezey Béla.

Hír a debreceni egyházmegyéből. A debreceni református egyházmegye esperese Dr. Szász Imre és vitéz Úry Ferenc egyházmegyei missziói előadó március hó közepén gyülekezeti napokat tartottak: Esztár, Pocsaj, Mikepércs, Tépe, Sáránd és Vértes egyházközségeiben. Sárándon és Vértesen jelen volt Dr. Szentpéteri Kun Béla, egyházmegyei gondnok is és mindkét helyen szólott a gyülekezetekhez. — A gyülekezeti napok alkalmával szolgáltak még a leányoknál, illetve a fiúknál: Kiss B. Júlia leánytitkár és Tamás Ferenc ifjúsági lelkész. Vértesen a vallásos-estén szép ének-léssel vett részt Dr. Szász Imréné esperesnő. Itt a leányoknak Debrecenből Földesné Hajdú Boriska úrasszony tar-

tott értékes előadást. Gyülekezeti istentisztelet, fiúknak, leányoknak előadás, presbitériummal, tanítótestülettel megbeszélés és este mindenütt vallásos-ünnepély volt. Sokszor a szokatlanul kellemetlen időjárás ellenére, az egyháztagok mindenütt igen szép számban gyülekeztek össze. Az Úr Jézus hívogatta az emberi lelkeket. A hat gyülekezetben szólottunk külön-külön kb. 125 presbiterhez, 860 fiúhoz, 650 leányhoz és 3000 felnőttöz. Közöttünk éreztük ismét az Úr Jézust. A vágyakozó lelkek mindenütt keresik az Urat és szomjúhozzák az Igét. Isten bőséges áldása legyen a szomjazó lelkeken. (v. U. F.)

A felsőzabolcsi református egyházmegyében tartott általános tisztújítás során az új 12 éves időszakra az egyházmegye tisztikara a következőképpen alakult meg: Esperes: Kiss Lajos demecseri lelkész, egyházmegyei gondnok; Dr. Kálnoki Bedő Sándor, magyar királyi udvaritanácsos, az Országos Ügyvédszövetség elnöke. Lelkészi tanácsbírák: Porzolt Ferenc, Szombathy Imre, Barkaszi Károly, Czövek Zoltán, Balogh Miklós, Keresztessy László, Ari Antal. Világi tanácsbírák: Dr. Borbély Sándor, Jármay Béla, Dr. Déléczegh Imre, Dr. Osváth Pál, Dr. Szytyori Nagy Sándor, Horváth András, Hunyady Béla. Lelkészi főjegyző: Pethő Károly. Világi főjegyző: Dr. Bedő Lajos. Lelkészi jegyzők: Batta Zoltán, Bartha Béla. Világi jegyzők: Pirityi István, Horváth Kálmán. Egyházmegyei ügyész: Dr. Szabó Antal és Dr. Belinczky Barna. Egyházmegyei tanítóképviselők: Abod Imre, Kovács Ferenc, Frenzel József, Petrocvih Ede, Asztalos Péter, Ladányi Lajos.

A felsőzabolcsi református egyházmegye szokásos évi körzeti ifjúsági konferenciáját Kovács Bálint konventi és Papp Kálmán Jenő egyházmegyei ifjúsági lelkészek vezetésével április 1—9. között tartotta a következő helyeken: Dombbrád, Gemze, Zsurk, Berkesz, Beszterce, Döge, Anarcs. A révaranyosi és benki konferencia a tiszaí árvíz fenyegetése miatt májusra halasztották. Konferenciák lelkes vezetőik mellett eredményesen szolgálták az ifjúsági munka szépen fejlődő ügyét.

A felsőzabolcsi református egyházmegye lelkésznei, tanítónéi és tanítónői április 18-án együttes konferenciát tartanak Kisvárdán, melynek vezető gondolata az egyházépítő közös munka lesz.

A demecseri gyülekezet orgonajavításra 760 P-t adományozott, a szegények segélyezésére 200 P értékű listét, a szegény iskolásgyermek felruházására 100 P-t fordított ugyancsak kegyes adományokból. Az ifjúsági és leánygyülekezet szépen sikerült teasteélyt, Arany János irodalmi estélyt és március 15-i hazafias műsoros estélyt rendezett. A bevételből rádiót és kályhát szerzett az ifjúsági otthon számára. Az estélyek rendezésében Kiss Lajosné, Kis Lajos és Berencsi Géza segédlelkész tevékenykedtek.

Nyilatkozat. „Énekeskönyvünk dícséretinek eredete” című cikksorozatoma e lapban Elefánty Sándor közölt megjegyzéseket, szerinte pótlásokkal. Hozzászólása szövegkritikai és könyvtári szempontból minden tudományos alapot nélkülöz s adatai, melyekkel az énekeket kiigazítani akarta, körülbelül 90%-ban légből kapottak. Mivel a lap feletts szerkesztője a sajtóörvény korlátozó rendelkezésére hivatkozva válaszon közlése elől kitért, egyelőre erre a nyilatkozatra szorítkozom. Hajdúnánás, 1940 április 2. Dr. Horkay László. (U. i. A beküldött cikket őrizük s eddig is közre adtuk volna, ha az eredeti 16 oldalas lapjeredelem megmarad. Reméljük, hogy rövidesen sort kerítünk rá. Szerk.)

HIVATALOS ÉRTESÍTÉS

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.
1672—1940. szám.

KÖRLEVÉL

valamennyi kebelbeli esperesi és lelképásztori hivatalhoz, továbbá valamennyi elemi-, közép- és főiskolánk igazgatóságához az árvízkarosultak segélyezése tárgyában.

Minden magyar embernek tudomása van az idei árvizek okozta pusztításokról. A kárt ma még nem lehet felmérni, de az alighanem nagyobb, mint amekkoráknak eleinte gondoltuk. A mezőgazdaságban szenvedett kár mellett különösen nagy és érzékeny veszteség az, amely a lakosságot lakóházainak és melléképületeinek összeomlásában érte. Minél szűkebb viszonyok között élt valaki, ez a kár annál érzékenyebben sújtotta.

A Kormányzó úr Öfömméltóságának felszólítására az egész magyar társadalom egy emberként állott talpra, hogy az árvízkarosultakon segítsen. Ebből a szolgálatból ki kell vennie a maga részét a magyarországi református egyháznak s így a tiszántúli egyházkerületnek is.

Elsősorban az Ige prédikálásával. Bizonyoságot kell tennünk arról, hogy mindnyájan egy test tagjai vagyunk és ha egyik tag szenved, szenved a többi is. Példaadóan kell betöltenünk Krisztus Urunk törvényét: egymás terhére hordozzátok.

De éppen ilyen fontos az is, hogy a mi testvéri szeretünk jócselekedetekben jusson kifejezésre.

Evégből felhívom az összes lelképásztorokat, hogy e körlevelet terjesszék a presbitérium elé s a presbitériumnak, vagy ha sürgős összehívása nehézségbe ütköznék, a presbitérium elnökségének határozatával állapítsák meg, melyik vasárnap lesz legalkalmasabb az árvízkarosultak javára gyűjtést végezni. A meghatározandó vasárnapon, ha csak egy módja van, még április havában, a délelőtti istentiszteletet rendeljék e keresztyén szolgálat végzésére. Az ige hirdetésben emlékezzenek meg Isten próbatételeinek nagy nevelő hatásától. Könyörögjenek a kártvallottakért s azért, hogy a további csapást Isten fordítsa el rólunk. Imádkozzanak a testvéri felelősség és a segítő szeretet érzéseinek felébresztéséért s főképpen, hogy Isten a jókedvű adakozók filléreiből rendelje ki azt az összeget, amely magyar testvéreink kenyerének megszerzését, házának megépítését biztosítja. Ugyanakkor pedig a templomi perselyeket az árvízkarosultak javára gyűjtsék ki.

Az iskolaszékek elnökségét, a közép- és főiskolák igazgatóságát felhívom, hogy bölcs belátásuk szerint tájékoztassák a tanulóifjúságot a kár nagyságáról és a testvéri szolidaritás kötelességeiről. Bár az iskolákban a gyűjtést nem engedhetem meg, semmi akadályja nincs annak, hogy a tanulóifjúság akár a gyülekezeti istentisztelet, akár pedig külön e célra tartott ifjúsági és gyermekistentiszteletek perselyeibe adakozzék.

Az Esperes urakat, valamint bármily fokú iskola fenntartótestületének elnökségét, továbbá az egyház különböző hatóságainak hivatali főnökeit felhívom: tegyenek meg mindent, hogy a magyarországi református egyház minden alkalommal, lelkésze, tanára, tanítója, egyházigazgatási tisztviselője, segédereje egy havi fizetésének legalább 1%-át ajánlja fel az árvízkarosultak javára s történeljüket megfelelő intézkedés ennek beszedéséről és elküldéséről.

Minden begyűlt pénzösszeget méltóztassék az Országos Földhitelintézethez „A magyar reformátusok az árvízkarosultakért” cím alatt nyitott külön folyószámlára elküldeni. E folyószámlára begyűlt összeget közvetlenül vitéz Benczós Miklós kormánybiztos úr kezéhez fogjuk átutalni. Azért kívánatos a pénznek ilyen formában való beszállítása, hogy bármikor meg lehessen állapítani: mit tett e nehéz időkben a magyar reformátusság az árvízkarosultakért. Azt nem kell mondanom, hogy a begyűlt pénz felett minden kikötés nélkül maga a Kormánybiztos úr rendelkezik. Az adományok beszállítására alkalmas postatakarékpénztári befizetési lapot a konventi iroda közvetlenül küldi meg valamennyi református egyházköztség lelkészi hivatala és valamennyi református főiskola, közép- és középfokú iskola igazgatósága címére.

Felhívom a tiszántúli egyházkerület területén lévő minden önálló költségvetési joggal bíró egyházi testület vezetőjét, méltóztassék mérlegelni: a rendelkezésükre álló anyagi eszközök felhasználásával, a rendes költségvetési keretek között, mekkora összeget tudnak e nemes célra elküldeni?

Bízom abban, hogy egyházkerületünk minden tisztviselője, sőt minden egyes hívő tagja megéri azt a nagy kötelességet, amely e nemzeti csapásból mindnyájunkra hárul s átlátja az Ige igazságát: „Közülünk senki sem él önmagának és senki sem hal önmagának, mert ha élünk, az Úrnak élünk; ha meghalunk, az Úrnak halunk meg. Azért akár élünk, akár halunk, az Úrén vagyunk.”

Végül tudatni kívánom, hogy az Egyetemes Konvent elnökségének kezdeményezésére a másik három egyházkerület püspöke is egyidejűleg saját hatáskörében minden tekintetben hasonlóan intézkedett.

Debrecen, 1940. április 12.

Atyafiságos tisztelettel:

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

**A Magyarországi Református Külmisziói Szövetség
FELHÍVÁSA.**

Budapest, IX., Kálvin-tér 8. II. 17.

„Elmennén, tegyetek tanítványokká minden népeket.” Máté 28, 19.

Nagytisztelű Lelkész Úr!

A Tiszántúli Egyházkerület 448—1932. sz. határozata az Egyetemes Konvent felügyelete alatt álló református külmisziói munka támogatására az áldozócsütörtöki perselypénz beszedését ajánlja.

Mély tisztelettel kérjük, hogy e külmisziói napon igehirdetésében és imádságában emlékezzék meg a külmiszióról, közelebbről a magyar református külmisziói munkáról és annak munkásairól. Szeretettel kérjük azt is, hogy e külmisziói nap perselypénzét a mellékelt befizetési lap felhasználásával fordítsa a gyülekezet a külmiszió támogatására.

A külmiszió egyházi munka és a mi református egyházunk ügye. Istentől nyert parancs és megbízás folytán kötelesség és kiváltság az egyház továbbplántálása és Isten Országja terjedésének szolgálata. Egyházunk Istentől nyert eme nagy megbízása úgy lehet áldássá minden gyülekezet számára és úgy szolgálhatja egyházunk ébredését, ha minden gyülekezetben terjed a külmiszió ismerete, ezzel együtt fokozódik a felelősség és áldozatkészség. Az egyre fokozódó nehéz idők nem mentenek fel a felelősség és a szolgálat alól, sőt inkább nagyobb buzgóságra kell, hogy késztesse nek bennünket.

Ezért kérjük Nagytisztelű Lelkész urat, hogy szolgálatával támogassa a magyar református külmiszió ügyét és a külmisziói nap alkalmából hívja fel a hívek figyelmét misszionáriusainkra. Kínában folyó három évtizedes munkánkra, a Mandzsuriaián dolgozó Babos Sándor lelkipásztor szolgálatára és a magyar reformátusok szívéhez oly közel álló Molnár Mária munkájára.

Ha a magyar református külmisziói munka tovább fejlődik és kivirágzik, ennek áldása híveink és gyülekezeteink életében világosan kitűnik és egyetemes egyházunk megerősödését szolgálja.

Ebben a meggyőződésben kérjük Nagytisztelű Lelkész úr szíves segítségét és szolgálatát és kérésünk meghallgatását köszönve,

maradunk atyafiúi köszöntéssel

az **Elnökség.**

1580—1940. szám.

A kérés teljesítését a legmelegebben ajánlom és a legnagyobb mértékben kérem. A külmiszió szent ügyéről nemcsak a gyülekezeti istentiszteleten, hanem a különféle belmissziói munkaágakban is kívánatos Urunk mennybemenetele napján megemlékezni. Ahol a konfirmáció e napon van, ott különösen áldott alkalom nyílik az ifjúság figyelmét az ünneplő gyülekezetével együtt a Krisztus missziói parancsolatának teljesítésére terelni. Az áldozatkészség a legnehezebb időkben sem lankadhat meg a misszió iránt. Csak a finnek példájára gondoljunk, akik legrettentőbb mostani megpróbáltatásaik között is ugyanolyan odaadással tartják fenn tovább is a miénknél százszor fejlettebb külmisziói munkájukat.

Debrecen, 1940 április 8.

D. Dr. Révész Imre,

a tiszántúli református egyházkerület püspöke.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

1273—1940. szám.

KÖRLEVÉL

a polgári iskolai tanulók gimnáziumi felvétele tárgyában.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztérium 167,556—1940. IX. ü. o. szám alatt felmerült esetről kifolyólag a következőképpen rendelkezett.

„A gimnáziumi Rendtartás 24. § 5. pontja a polgári iskolai tanulónak a gimnázium megfelelő magasabb osztályába való felvételét akkor engedi meg, ha a polgári iskola legutóbbi két osztályát legalább jó eredménnyel végezte el és ezenfelül a két iskola tanítástervének különbözetéből sikeres különbözeti magánvizsgálatot tett.

A 133,294—1939. IX. számú rendeletben utasítást adtam arra vonatkozólag, hogy elégségesrendű polgári iskolai tanulót különbözeti magánvizsgálat alapján még a gimnázium ugyanabba az osztályába sem lehet felvenni, amelyet a tanuló a polgári iskolában elvégzett.

Előfordul azonban az az eset, hogy jeles- és jórendű polgári iskolai tanuló a megszabott különbözeti vizsgálat sikere esetén nem a gimnázium magasabb osztályába akar átlépni, hanem ugyanabban az osztályban akarja folytatni tanulmányait, amelyet a polgári iskolában már elvégzett.

Ez megengedhető anélkül, hogy az illető tanulót önkéntes ismétlőnek kellene tekinteni. De ebben az esetben főleg a különbözeti magánvizsgálat annak a gimnáziumi osztálynak anyagából, amelybe a tanuló járná fog. Tehát csak az alsó osztály (osztályok) különbözeti anyagából kell megkövetelni a tanulótól a sikeres különbözeti magánvizsgálatot.”

Debrecen, 1940 márc. 29.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

1345—1940. szám.

KÖRLEVÉL

a hadigondozottak bizonyítványmásolatai tárgyában.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi Miniszter úr az 1940. évi március hó 4-én 167,830—1940. IX. ü. o. sz. alatt kelt rendeletével a hadigondozottak bizonyítványmásolatai tárgyában intézkedett. (L. a Hivatalos Közlöny 1940. évi március hó 15-én kiadott 6. számában.)

Utasítom a vezetésem alatt álló egyházkerület valamennyi iskolai hatóságát, hogy a m. kir. vallás- és közoktatásügyi Miniszter úrnak a hadigondozottak bizonyítványmásolatai kiállítására tárgyában kiadott rendelete értelmében azonos módon járjanak el.

Debrecen, 1940 márc. 29.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

1346—1940. szám.

KÖRLEVÉL

az Érettségi Vizsgálati Utasítás módosítása tárgyában.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi Miniszter úr az 1940. évi február hó 19-én 167,729—1940. sz. alatt kelt rendeletével a gimnáziumi Érettségi Vizsgálati Utasítás 4. §-ának módosítása tárgyában intézkedett. (L. a Hivatalos Közlöny 1940. évi március hó 15-én kiadott 6. számában.)

Utasítom a vezetésem alatt álló egyházkerület valamennyi gimnázium és leánygimnázium igazgatóját, hogy a m. kir. vallás- és közoktatásügyi Miniszter úrnak a gimnáziumi Érettségi Vizsgálati Utasítás 4. §-ának módosítása tárgyában kiadott rendelete értelmében azonos módon járjanak el.

Debrecen, 1940 március 29.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

A Tiszántúli Református Egyházkerület Püspökétől.

1661/1940. szám.

FELHÍVÁS.

Biki József tiszthelyettes kérelmére elrendelem nevezett nagyanyjának: Biki Apollónia születési anyakönyvi bejegyzésének felkutatását.

Biki Apollónia 1863-ban kötött házasságot Tégláson, mint Ferge János özvegye. A házassági anyakönyvben annyi van bejegyezve, hogy helvét hitvallású és a házasságkötéskor 38 éves volt. Állítólag református lelkész leánya.

Megtalálás esetén az anyakönyvi kivonat Biki József tiszthelyettes címére: Debrecen, István-út 43. szám alá küldendő.

Debrecen, 1940 április 11.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

4094—1939. szám.

HIRDETMÉNY.

A volt kárpátaljai egyházkerület beregi és máramaros-ugoccai egyházmegyéiben szolgáló lelkészek igazolása ügyében kiküldött egyházkerületi bizottság 1940 március 16-án megkezdett tárgyalásait 1940. április 26-án, pénteken (tehát nem 27-én) délelőtt 9 órakor Beregszászon az egyház tanácstermében folytatja.

Ez alkalommal Nyitrai Béla bátyui, Horváth Győző macsolai, Rácz Miklós badalói és Jármay Béla hetenyi lelképásztorok ügyét fogja tárgyalni.

Erről az érdekelteket azzal értesítem, hogy a tárgyaláson megjelenhetnek és az igazolás ügyére tartozó közölni valókat előadhatják.

Debrecen, 1940 április 7.

Dr. Szentpéteri Kun Béla s. k.
a bizottság elnöke.

Pályázati hirdetések

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi Miniszertől.

28,474—1940. szám. IV. 1.

PÁLYÁZAT.

A debreceni m. kir. Tisza István tudományegyetem református hittudományi karán üresedésben lévő egyházszoónoklattan, egyházszertartástan és valláspedagógia tanszékére ezenel nyilvános pályázatot hirdetek.

A kinevezendő tanár köteles lesz minden félévben a szabályzatokban előírt óraszámban és terjedelemben az ígérdeket elméletét, az egyházszertartástan, a gyakorlati bibliamagyarozást, a valláspedagógiát előadni, ezenkívül szeminárium működést folytatni és a tanszékkel kapcsolatos gyakorlatokat irányítani. Köteles lesz továbbá a tanszékével összefüggő mindenemű egyéb teendőket — így a tanév ünnepélyes megnyitásával és bezárásával kapcsolatos istentiszteleteket is ellátni.

A betöltendő tanszékkel, amennyiben erre nyilvános rendes tanár nevezetnek ki, az 1939. évi 12,000 M. E. sz. rendelethez mellékel 3. sz. kimutatás A) csoportja szerint az egyetemi nyilvános rendes tanároknak járó illetmények, amennyiben pedig nyilvános rendkívüli tanár nevezetnek ki, a fenti rendelethez mellékel 3. sz. kimutatás B) csoportja szerint az egyetemi nyilvános rendkívüli tanároknak járó illetmények és a szabályszerű lakáspénz és egyéb pótlékok élvezete van egybekötve.

A tanszékre csak református vallású és lelkesi minőségű egyének pályázhatnak. Pályázati kérvényük születési anyakönyvi kivonattal, magyar állampolgárságot igazoló okirattal, életrajz-vázlattal, végzett tanulmányait, valamint tudományos és oktatásügyi tevékenységüket igazoló okiratokkal, úgyszintén irodalmi működésük termékeivel szerelendő fel. Kötelesek továbbá csatolni a tiszántúli református egyházkerület és a debreceni egyház részéről evégből alakított bizottságnak olyan értelmi nyilatkozatát, mely szerint egyházi szempontból hittudománykari tanszék betöltésére alkalmasak.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi Miniszterhez címzett és szabályszerűen felszerelt kérvényeket a pályázók — amennyiben jelenleg is állami alkalmazásban vannak, előljáró hatóságuk útján, ellenkező esetben közvetlenül a debreceni m. kir. Tisza István Tudományegyetem református hittudományi karának dékánai hivatalába 1940. évi április hó 30-ig tartoznak benyújtani. Közszolgálatban nem álló pályázóknak 7720—1939. M. E. sz. rendelet 1. és 3. §-ában foglalt rendelkezések szerint igazolniok kell azt, hogy nem esnek a zsidók közéleti és gazdasági térfoglalásának korlátozásáról szóló 1939. IV. tc. 1. és 5. §-ában meg-

határozott korlátozások alá. A korábbi közszolgálati alkalmazásban eltöltött időnek a fizetésbe és a nyugdíjba való beszámítása iránti igény, illetőleg kérés csak akkor vehető tekintetbe, ha azt a pályázó már a pályázati kérvényben bejelenti.

Budapest, 1940 április 2.

M. Kir. Vallás- és Közoktatásügyi
Miniszter.

Debrecen református Dóczy-leánynevelőintézet leánygimnáziumának igazgatótanács elnöksége pályázatot hirdet egy lemondás folytán megüresedett természetrajz-vegytan-földrajz szakcsoportú *rendes tanári* állásra. A megválasztandó tanár fizetése a nemállami tanszemélyzet részére megállapított javadalommal minden tekintetben azonos, vagyis a fizetési osztálynak és a lakáspénznek megállapítása és folyósítása a státusba való besorozástól függ; egyéb illetményre jogosultsága nincs. Pályázhatnak református vallású okleveles természetrajz-vegytan-földrajz-szakos középiskolai tanárok (férfiak és nők). A pályázók az Igazgatótanácshoz címzett és a szükséges okiratokkal felszerelt folyamodványukat küldjék be folyó évi május hó 15-ig a Leánygimnázium igazgatóságának címére. Az állást 1940 szeptember hó 1-én kell elfoglalni. *Kolozsváry Kiss László*, az igazgatótanács elnöke; *Dr. Papp Ferenc* igazgató.

A mezőtúri református gimnázium fenntartótestülete pályázatot hirdet egy távozás folytán megüresedett, a vallás- és közoktatásügyi Miniszter úr kinevezése alá eső *mennyiségtan-fizika* szakos rendes tanári állásra a szabályszerű illetményekkel. Amennyiben a kinevezésre olyan tanárt hozna javaslatba a fenntartótestület, akinek rendes tanárrá való kinevezéséhez még nincs meg a kívánt szolgálati ideje, a rendes tanárnak járó állami fizetékiegészítést csak a rendes tanárok közé való rangsorolás után kapja meg.

Pályázhatnak oly református vallású okleveles tanárjelöltek, vagy már állásban lévő tanárok, akik a mennyiségtan-fizikából középiskolai tanári képesítést nyertek.

Pályázók a vallás- és közoktatásügyi Miniszter úrhoz címzett kérvényeiket, melyben életkoruk, vallásuk, családi állapotuk, nős pályázóknál a feleség vallása, magyar állampolgárságuk, hazafias érzésük és megbízhatóságuk, végzett tanulmányaik, tanári képesítésük, nyelvismeretük, katonai szolgálatuk, egészségi állapotuk és esetleges eddigi szolgálataik okmányokkal igazolandók, április hó 20-ig az igazgatóságához küldjék. Mezőtúr, 1940 március hó 13-án. *Marjay Károly*, a fenntartótestület elnöke.

Az akli református egyháztanács pályázatot hirdet a betegszabadsággal megüresedett *kántortanítói* állásra. Tekintettel arra, hogy előkönyörgői állással van összekötve, tanítói oklevéllel bíró segédlelkészek előnyben részesülnek. Fizetése 1940 július 1-ig havi 90 P, 1940 július 1-től 10 hold (1200 □-öl) szántóföld, 15 mázsa búza, 4 öl fa, természetbeni lakás, kert, minden tanköteles gyermek után 1 véka tengeri. Államsegély. (Circa 60—70 gyermek iskolaköteles.) Kötelesek a gyermekek tanítása, istentisztelet tartása minden vasárnap délután és minden második vasárnap délelőtt és délután és hétköznapokon. Kérvények a nevelőtanári Református Lelkesi Hivatalhoz küldendők. Nevelőtanár u. p. Feketeadó, Ugocsa vm. Állás azonnal elfoglalandó.

A hetei református egyház presbitériuma pályázatot hirdet az államhoz való kinevezés folytán megüresedett *kántortanítói* állásra. Javadalom: 1. Természetbeni lakás kerttel. 2. 7 kat. hold föld haszonélvezete. Adóját az egyház fizeti. 3. 23'50 q búza, 11'50 q rozs. 4. 5 öl faváltság ára: 250 P, az állam által átvállalva. Államsegély. Értékegység: 38. Kötelesség: A hatosztályú vegyes iskola vezetése, kántori teendők végzése, énekkar, ifjúsági egyesület vezetése, mindenféle belmissziói munkában segédkezés, akadályoztatás esetén lelkész helyettesítése. Szabályszerűen felszerelt válaszbellyeges kérvények a hetei református lelkész-hivatalhoz küldendők. Hete, u. p. Tarpa. Bereg m. Pályázati határidő a megjelenéstől számított 21. nap. Állás választás után azonnal elfoglalandó.

TARTALOM:

Pap Károly: Nagykőrösi diákemlékeim.
Dr. Nánassy Andor: A kisszekeresi eset.
Irodalom. — Különlék. — Hivatalos értesítés. — Pályázati hirdetések.

FÖLDEK, HÁZAK, TELKEK
eladása, vétele, bérlete ügyében
forduljon bizalommal
DIENES JÓZSEF O.F.B. ingatlanforgalmi irodájához
DEBRECEN, BETHLEN-UTCA 21. SZÁM

SESZTINA LAJOS

vasnagykereskedés
DEBRECEN
TELEFON: 20-06 és 15-43

Alapította:
Sesztina János
1819-ben.

**IPARI-, MEZŐGAZDASÁGI-, HÁZTARTÁSI-,
GÁZOLTALMI- és LÉGVÉDELMI CIKKEK.**

Papi palástot és süveget
a közismert, közkedvelt hivatalos O. R. L. E. palástokat
jutányos áron készíti
Szenási Sándor
Hódmezővásárhely, Tavasz-u. 20. sz.
JÓ MINŐSÉG! PONTOS MUNKA! KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK!
Református Iparos.

Gondtalanul szerezheti be tavaszi szükségleteit,
ha a „TAKARÉKOSSÁG“ RT.
bevásárlási rendszere
útján eszközli azokat!
DEBRECEN, DEÁK FERENC-UTCA 6.

Szeresse meg
a „TAKARÉKOSSÁG“ RT. vásárlási igazolványát.
Díjtalanul boesátja rendelkezésére a Központi iroda.

JÓ SZEMÜVEG

tökéletes látást biztosít!
Értettem a mélyen tisztelt vásárlóközönséget, hogy látáserősítőjeletemet megnyitottam. A református papság, tanítóság, a Kollégium, a középiskolák tanári kara és az összes egyházi hivatalok tisztviselői 10 százalék engedelményben részesülnek. — Mint fiatal kezdő református optikus, tisztelettel kérem a szíves támogatást.
SZABÓ JÓZSEF
látáserősítőmester Debrecen, PIAC-UTCA 56. SZ. Megyeháza mellett.

ANGSTER JÓZSEF ÉS FIA
ORGONA- ÉS HARMÓNÍUMGYÁR RT.
PECS, József-u. 30.

Orgonák, harmóniumok javítása, átépítése, új homlokzatsípek, villamos fűjtőberendezések. — Méltányos feltételek, művészi kivitel.

KRASZNER LAJOS

Gyapjiszövet és béléssáru nagykereskedő **BUDAPEST, V. KERÜLET, DEÁK-TÉR 2. SZÁM.**
Kapható mindenféle ruhaszövetáru, jó és megbízható minőségben és kedvező áron.
Lelkészek, tanárok, tanítók részére fizetési kedvezmény az ORJÓ útján.
Pontos kiszolgálás. Kívánatra szívesen küld mintákat.

Alapítási év:
1906

KONFIRMÁCIÓRA alkalmas könyvek:

Dr. Erdős Károly: Az én vallásom, ára 30 fill. — Dr Révész Imre: Öntudatos hit, ára 30 fill. — Uray Sándor: Iskolások imakönyve, ára 20 fill. — Uray Sándor: Édesanyám imakönyve, fve 50, papírkötésben 68, félévazonkötésben 70, egészvázsonkötésben 76, utánzott borkötésben 90 fillér, egész borkötésben 1 pengő 50 fillér.
Bibliák és Új Testamentumok mindenféle kivitelben beszerezhetők a

„**MÉLIUSZ**“ könyv-, papír- és írószerekkereskedésben
Debrecen, Ferenc József-út 26. Tel.: 16-73.

MAGYAR ÁLTALÁNOS HITELBANK

DEBRECENI FIÓKJA

Piac-utca 45—47. Telefon: 23-70., 23-71.
FOGLALKOZIK A BANKÜZLET MINDEN ÁGÁVAL

Főzéshez, fürdéshez, szobafűtéshez

a **gáz** a legjobb, legolcsóbb, legtisztább;
a **gáz** a legkényelmesebb;
a **gáz** a leggyorsabban kezelhető;
a **gáz** melege pontosan szabályozható;
a **gáz** számlaértéke egy hónappal későbbben fizetendő.

Messzemenő kedvezmények a házi gázvezetékek berendezésénél.

Fűzők, tüzhelyek, autogeyserek, fürdő- és fűtőkályhák olcsón kaphatók.

Díjtalan felvilágosítások, készülékek bemutatása, költségvetés:

BATHYÁNY-UTCA 17. SZ.
Telefon: 28-53. sz.

**DEBRECEN SZ. KIR. VÁROS
VILÁGÍTÁSI VÁLLALATA.**

Alföldi Takarékpénztár Debrecenben

Betéteket előnyösen gyümölcsöztet és azonnal kifizet. Kölcsönöket állandóan folyósít. — Mint a Futura főbizományosa, foglalkozik a termény-üzlet minden ágával. **TELEFONOK:**
Bank: 19-70. és 22-32. Terményosztály: 28-66. szám.

REFORMÁTUS

**PAPI
PALÁST
ÉS SÜVEG**

KÉSZÍTÉSE
ELSŐRENDŰ
KIVITELBEN

**FÉNYES
ILONA**
RIMASZOMBAT

